

Tijdelijke Bestuursdienst
Banjoewangi.

Banjoewangi, 11 Augustus 1947.

No. 24 /Geheim.
Bijlage: een relaas.

Onderwerp:
Betreffende moord op een zeventien-
tal Europeanen in het Banjoewangi'sche.

Aan
Mier. Tienk. 17
hadde al het relaas
van de moord
afgeleverd

Mr. Ozinga
Tienk

Ik heb de eer U HoogEdelGestrenge aan te bieden
een relaas van de plaats gehad hebbende moord op een zeventiental
Europeanen in het Regentschap Banjoewangi.

De Controleur te kl. T.B.

Aan

1. ~~aan~~ Recomba te Soerabaja.
2. ~~aan~~ Gedel. Recomba te Djember
(Ref. Uw telgr. 8-1-1935 onge-
nummerd).
3. Officier v. Justitie te Soerabaja.
4. Hoofd v/d R.V.D. te Soerabaja.
5. 't Hoofd v/d R.V.D. te Batavia.

o/v 17
16/8
(Dr. P. J. Platteel).

VERSLAG.

betreffende het opsperen van vermiste en vermoorde
Europeanen alsmede het bevrijden van geïnterneerde Europeanen.

24 Juli 1947

In opdracht van den Actieleider, de Kapt. Geerlings, en met alle ten dienste staande middelen de nog in Rep. handen zijnde Europeanen te bevrijden en de meerdemaars der reeds vermoorde Europeanen te arresteeren, te 13.00 uur twee secties onder commando van de 2de Lt. W. J. v. d. Veen vertrekken naar Ondern. Kali Bende, alwaar zich volgens bekomen inlichtingen nog Europeanen zullen bevinden.

Aldaar aangetroffen in zeer verhaarloosden toestand:

Hevr: J. C. Ceert en echtgenote en kind.

Mevr: Kat.

Mevr: Grant en 2 kinderen.

Hier werden berichten ontvangen, dat zich in de omgeving van Litjin nog meer Europeanen zouden bevinden, waarvan echter al velen zouden zijn vermoord. Hierop werd 1 Sie naar Banjeewangi teruggestuurd met de hierlevende genoemde personen, terwijl 1 Sie doorging naar Litjin. Te Litjin werden aangetroffen verscheiden in ravijnen, in zeer slechten toestand en nagenoeg uitgehongerde de navolgende personen:

Heer A. T. Schultz, echtgenote en 2 kinderen

Heer C. Meijer

Mej: L. Meijer.

Wed. A. C. E. Schultz.

Mevr: S. de Greet en baby.

Heer N. Leijdelmeijer

Mevr: de Lang en 2 kinderen.

Mej: C. H. de Lang

en deze naar Banjeewangi afgevoerd alwaar te 17.00 uur aangekomen. Te 18.00 uur 1 Sie naar Kali Peera, alwaar 70 Menaden werden bevrijd en afgevoerd naar Banjeewangi. Aankomst 22.00 uur.

Te 23.00 uur werd van Kali Bende telefonisch bericht ontvangen, dat aldaar gesignaleerd was een Europeesche vrouw die wartaal sprak, waarop 1 Sie uitrukke naar Kali Bende en daar aantref een zwaar gewonde dame, ~~van welke naam niet bekend is~~.

Uit haar verklaringen bleek, dat zij en haar man en 5 kinderen door Indonasiërs uit huis waren gelekt zegenasmd en te vluchten; hierop werden zij medegenomen naar een ravijn en daar werden de kinderen ondanks het smeeken der ouders op beestachtige wijze afgeslacht. Hierna werd haar man afgemaakt, terwijl zij zelf met een slagwapen een kap in de nek en over de schouder kreeg, waardoor zij bewusteloos in elkaar zakte. Aangezien de onverlaten meenden dat zij reeds dood was, werd zij verder ongemeed gelaten. Na twee uren kwam zij weer bij en heeft zich toen naar de Ondern. Kali Bende gesleept. Haar naar Banjeewangi afgevoerd. De omgeving afgezocht, maar de lijken niet gevonden. Wel werden in de bosschen ontdekt 2 kleine kinderen, Hendrik en Timeke de Lang resp: 6 en 4 jaar oud, die bij ondervraging vertelden, dat hun vader en euder zuster voor hun eegen waren afgeslacht. Tijdens de meerdpartij zij weten te ontkomen en waren geheel over hun zenuwen. Bij verder zoeken werden 3 KM ten Zuiden van Litjin aangetroffen. Mevr: de Lang en haar twee andere kinderen in zeer apatische toestand. Bij de nadering van onze militairen riep zij: "Ja, slacht U ons ook maar af. Jullie hebben nu mijn man en twee kinderen gedood, doet mij ook maar". Toen het echter bleek dat zij niet te maken had met Peneeda's, doch met militairen van het KNIL en dat haar twee kleine kinderen gered waren kon ze haar geluk bijna niet geleven.

De geredde

De geredde personen afgevoerd naar Banjeewangi alwaar aangekomen 26 Juli te 9.00 uur.

26 Juli 1947

Te 11.00 uur 1 Sie naar Kpg Pakis en aldaar opgehaald
Moj. C.H. Schultz
P.Z. Schultz.
Moj. T. Schultz.

Van het Det. Banjeewangi 1 Sie naar Djambes en Kali Fende en neg te zoeken naar Europeanen. Gevonden werd het verminkte lijk van den heer Nieuwenburg, dat door de enverlaten in een latrine was geworpen. Het steffelijk overschet ter plaatse begraven.

26 Juli 1947

In de morgen 1 Sie naar Kpg Djambes waar volgens inlichtingen neg gevluchte Europeanen zouden zijn. Aangestreeft werden:

Mevr: Hemmekam
Moj: Hemmekam
Tarzan Hemmekam.

Dese personen hadden reeds twee dagen zonder eten in de ravijnen deergebracht en vluchtten bij de nadering van onze militairen. Toen zij achter Nederlandsch hoorden spreken kwamen zij weer terug. De heer Hemmekam bleek reeds in 1943 door de Jappen te zijn verneerd.

Mevr: Hemmekam wist te vertellen dat 17 Europeanen verneerd waren geworden t.w.:

Heer v.d. Linde en 5 kinderen.
Fam: J.J. Leijdelmeijer (Man, vrouw en 3 kinderen)
Fam: de Lang (Vader en dechter)
Fam: Nieuwenburg (Man en vrouw)
Mevr: J. Schalk.
Heer Ottelander.

Te 13.00 1 Sie onder Cies Cdt. vertrekken naar Kali Fende en Djambes voor het opsporen van neg vermiste Europeanen en de lijk kon der verneerden e.o.a. op aanwijzing van Mevr: v.d. Linde, een der overlevende van de meerderpartij.

Lappant [Redacted text] afgehaakt waren.

[Redacted text] waren de aanwezige bewijzen van bestialiteits.

[Redacted text] [Redacted text] een diepe klapwand in

[Redacted text] [Redacted text] in de nek.

[Redacted text] [Redacted text] volgens inlichtingen.

[Redacted text] [Redacted text] in de

[Redacted text] [Redacted text] speerstekten in

[Redacted text] [Redacted text] neg aan

[Redacted text] [Redacted text] te hebben, de lijkten ter plaatse een eer

[Redacted text] [Redacted text] gegeven.

27 Juli 1947
1 Sie naar Litjin voor nazeeken ravijnen. In een der ravijn

neg werd neg gevonden J. de Lang, oud 11 jaar en hem bij zijn moeder gebracht, die reeds te Banjeewangi was.

28 Juli 1947
Omgeving Litjin afgezocht naar Europeanen. Neg niet gevonden
Heer M.L. Meijer
Mevr: Meijer

840

(3).

3 kinderen Meijer.
Mevr: L. Sleetman.
Heer V. Sleetman.

Volgens inlichtingen zouden deze personen medegenomen zijn door de TRI in Westelijke richting.
Ook deze personen konden na eenige dagen opgespeerd worden en naar Banjeewangi afgevoerd.

29 Juli 1947

Detachment te Litjin gevestigd.

30 Juli 1947

De nabestaanden en familieleden van de vermoorden hadden het verzoek gedaan de stoffelijke overschotten in Banjeewangi ter aarde te bestellen, derhalve 2 Sien van Det. Litjin met 200 keeli naar de plaatsen vertrekken waar de Europeanen waren vermoord. Alle vermoorden gevonden en geïdentificeerd. Daarna Banjeewangi opgebeld en bericht ontvangen dat de Cdt 3-INF XII voor de graven op het Eur kerkhof zou zorgdragen.

31 Juli 1947

Bij Banjeewangi benzinedrums aangevraagd voor het vervoer van de stoffelijke overschotten naar het kerkhof.

1 Augustus 1947.

De lijken in de benzinedrums verpakt en overgebracht naar het Det. Litjin.

2 Augustus 1947

Middels een 3 tonner de drums die de stoffelijke overschotten bevatten naar het Eur. kerkhof te Banjeewangi vervoerd, die ter plaatse door de Cdt 3-INF XII werden ontvangen en ter aarde werden besteld.

Aan de geopende greeven werd door den Controleur, de heer Platteol, een kort woord gesproken.

Verslag van den Heer M.L. Meijer.

Op den 22sten Juli te 11.00 uur hoorden wij een vreeselijk geschreeuw zeeals: "Eennee blanda semesa, Mardeka" hetgeen gepaard ging met het gooien van steenen. Velen herkenden ik als te zijden leden van de Masjeoni-partij. Deze partij heeft ons al eerder willen vermoorden.

Nadat al de Europeanen naar buiten waren gesloopt, werd hun gevraagd of zij zich wilden aansluiten bij de Islam, hetgeen door iedereen beaamd werd. Dit was echter maar een show, want direct daarna begonnen men met het op beestachtige wijze doden der menschen. Kinderen huilden, doch werden daarna beesten met slagwapens in de nek geslagen. Moeders, die voor de kinderen opkwamen, werden voor de ogen der vaders, die door gewapenden bewaakt werden, op onmenselijke wijze afgeslacht, waarbij de onmenschen zich niet onthielden en de vrouwen de borsten af te snijden en een speer in hun schaamdeel te steken. Nadat de mannen behalve hun eigen graf ook dat voor hun vrouwen en kinderen hadden moeten graven, werden zij en de nog in leven zijnde vrouwen en kinderen getjingtjand en in de kuilen gegooid.

Zelf kon ik mij redden door de kamer waarin ik verbleef af te sluiten, er werd nog een handgranaat naar binnen gegooid, doch deze ging gelukkig niet af. Later werd ik gered door een oude keeli van mij, die mij naar buiten bracht met mijn moeder en broertjes en Mevr: Sleetman en zoon.

(4)

Wij vluchtten toen naar het Westen, waar wij werden opgepakt door vluchtende THI-soldaten. Toen wij echter hoorden, dat wij diezelfde nacht zouden worden vermoord zijn wij bij het invallen van de duisternis gevlucht en hebben toen zonder eten rondgezworven, tot wij door de militairen werden bevrijd.

De huizen, waar deze Europeanen zijn vermoord, zijn allemaal volledig gerampt en verwoest, terwijl alles onder het bloed zit. De plaatsen waar de lijken werden gevonden waren te herkennen aan sporen van bloed, die van het huis naar de graven liepen. Bij enkele graven werden nog de klompjes van kinderen en bebloede kledingstukken aangetroffen, terwijl sommige slachtoffers half beven den grond waren begraven.

Bij ondervraging van medeplichtigen werd vernomen, dat dit reeds van te voren was beraamd door de leden van de Nasjeemi.

Opgemaakt te Eanjeewangi, 10 Augustus 1947

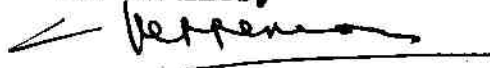
De Res: 1e.Lt.H.P.E. Buys.

Cdt. 3-INF-XII

De 2e.Lt.W.J.v.d.Veen.
Cdt. 3de.Pel. 3 INF-XII.

Voor eenaluidend afschrift.

De Commissie,

(Wetterman).